

MUNKAPÉLDÁNY

„...jobb a büntetteket megelőzni, mint büntetni...”
(Cesare Beccaria: Büntett és büntetése)

„MUNKAANYAG SZEKSZÁRD BŰNMEGELŐZÉSI STRATÉGIÁJÁHOZ”

BEVEZETÉS, ALAPELVEK

Az Európai Unió Tanácsa 2001. május 28-án hozott döntése értelmében a bűnmegelőzés minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a **bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével.** A 38/2012. (III.12) Kormány rendelet, illetve ennek melléklete a 1744/2013. (X.17.) Kormány határozat - a **Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia** - megfogalmazza azokat az alapelveket, beavatkozási területeket, illetve intézkedéseket, amelyek alapján középtávon (2015-ig), illetve hosszútávon (2023-ig), megfelelő együttműködéssel elérhetők a kitűzött biztonsági célok.

A közbiztonság a társadalom életminőségének a része, olyan kollektív, értékkel bíró termék, amelynek kialakítása és megőrzése közös ügy. A büntető igazságszolgáltatás önmagában nem elég hatékony a kriminalitási probléma kezelésére, az önállósult bűnmegelőzési politikával és áldozatpolitikával kiegészített kriminálpolitika az egyes társadalmi feszültségforrások és devianciák- ideértve a bűnözést is- koncentráltabb, s így hatékonyabb kezelését jelenti.

A bűnmegelőzés alapelve a társadalom hagyományos közösségeiben meglévő szolidaritás támogatása, az alulról induló, összefogáson alapuló kezdeményezések felkarolása. A bűnmegelőzés szakmai törekvései közé tartozik a társadalmi befogadás és tolerancia erősítése, az előítéletek elleni fellépés, a diszkrimináció minden formája elleni következetes küzdelem és a bűncselekmény következtében elszenvedett károk reparálását célzó helyreállító igazságszolgáltatási eszközök mind szélesebb körű alkalmazása.

A bűnözés helyi kihívásaira csak a helyi közügyként megfogalmazott bűnmegelőzési stratégiával és taktikával lehet hatékonyan reagálni.

Ezen koncepció elkészítésének az a célja, hogy Szekszárd városában élők, illetve itt tartózkodók életminőségét - mindenekelőtt az állampolgárokat és közösségeiket közvetlenül sértő vagy veszélyeztető bűncselekmények csökkentésével javítsuk. Célzott intézkedésekkel szilárdítsuk a közbiztonságot, csökkentjük az áldozattá válás veszélyét, ugyanakkor a sértetté vált személyek részére az áldozatsegítési szolgáltatások teljes körét nyújtjuk.

Célunk továbbá, hogy a

I. Helyzetértékelés

A település földrajzi helyzete:

- elhelyezkedése a megyén belül
- a település beépítettsége, szerkezete
- külterületek beépítettsége (tanyák, szőlők, zártkerti ingatlanok, puszták stb.)
- a település lélekszáma, a lakosság összetétele (demográfiai mutatók)

- munkahelyek, munkavégzési lehetőségek helyben, a környező településeken
- munkanélküliek száma
- jövedelmi viszonyok
- oktatási intézmények
- a szociális ellátórendszer
- a rendészet helyi erői, polgárőrség, városrendészet, mezőőrség, stb.

Szekszárdon rendőrkapitányság működik. A kapitányság felújított épületét 2002. április 12.-én adták át. A kapitányság a város központjában a sétáló utca, a modern piactér, a Főposta és a Vármegyeháza szomszédságában található. A kapitánysághoz két rendőrőrs is tartozik, a Tolnai és a Bátaszéki Rendőrőrs.

II. Bűnügyi helyzet

A bűnügyi helyzetelemzés célja a bűnmegelőzés számára adatokat szolgáltatni egy adott terület, település bűnügyi operatív helyzetéről, meghatározni a bűnözés által leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportokat, illetve legfertőzöttebb területeket. A bűnmegelőzési stratégia az intézkedéseivel reagál a statisztikai adatokra, illetve az adatokból levont következtetésekre, beavatkozási területeket és célcsoportokat határoz meg.

Az értékeléskor nem hagyhatók figyelmen kívül azok a tevékenységek vagy mulasztások melyek a bűncselekményekhez képest kisebb fokban veszélyeztetik a társadalmi, illetve a gazdasági rendet a természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem bíró szervezetek jogait. A lakosságot leginkább irritáló szabálysértések: a rendzavarás, a garázdaság, tiltott prostitúció, tulajdon elleni szabálysértés, csendháborítás.

A megyei bűnügyi helyzete és a statisztikai adatokból levonható legfontosabb következtetések

A **regisztrált bűncselekmények száma** a 2016. évben befejezett nyomozásokban összesen 7,9 százalékkal volt több, mint a 2015-ös évben..

Az országban a 2015. évben Tolna megyében regisztrálták a legkevesebb bűncselekményt, míg 2016-ban kettő megyében regisztráltak kevesebb bűncselekményt.

A regisztrált bűncselekmények számában 2010. évtől a 2016. évig terjedő időszakban hullámzó tendencia volt megfigyelhető.

Az **összevont megyei nyomozás eredményességi mutató** a 2015. évben 59,5 % volt, amely 2016. év végéig 69,4 %-ra javult.

Megyénk mindkét évben az országos átlagnál jobb teljesítményt nyújtott (2015-ben 54,8 %, míg 2016-ban 63,2 % volt az országos átlag nyomozáseredményességi mutató).

Az országban a 2015. évben Tolna megye csak a 13. volt az összevont megyei nyomozáseredményességi mutató összehasonlításában, azonban **2016. évre Tolna megye már a 3. legjobb nyomozáseredményességi mutatót** produkálta.

A **kiemelten kezelt bűncselekmények száma** a 2016. évben befejezett nyomozásokban összesen 13,82 %-kal kevesebb volt, mint a 2015-ös évben.

Az országban a 2015. évben és **2016. évben is Tolna megyében regisztrálták a 3. legkevesebb kiemelten kezelt bűncselekményt.**

Tolna megyében a kiemelten kezelt bűncselekmények számában 2010. évtől a 2016. évig folyamatos csökkenés volt tetten érhető.

Megyénkben a **kiemelten kezelt bűncselekmények regisztrált bűncselekményekhez viszonyított aránya** a 2016. évben befejezett nyomozásokban összesen 12,3 %-kal csökkent a 2015-ös évhez képest. Arányuk 61,3 %-ról 49,0 %-ra esett vissza.

Tolna megyében a kiemelten kezelt bűncselekmények regisztrált bűncselekményekhez viszonyított aránya a 2010. évtől a 2016. évig ingadozó képet mutatott.

A lakosság szubjektív biztonságérzete szempontjából kiemelt jelentőséggel bír, a **közterületen elkövetett, kiemelten kezelt bűncselekményekhez** sorolható deliktumok számának alakulása tekintetében a 2015-ös adatokhoz képest 2016. év végére 10,84 %-os csökkenés volt tapasztalható.

Az országban a 2015. évben Tolna megyében regisztrálták a 4. legkevesebb, közterületen elkövetett, kiemelten kezelt bűncselekményt, **2016. évben pedig a 3-4. legkevesebb ilyen jellegű bűncselekményt mutatták ki.**

Tolna megyében a közterületen elkövetett, kiemelten kezelt bűncselekmények számában 2010. évtől a 2016. évig permanens a csökkenés.

Megyénkben a **közterületen elkövetett, kiemelten kezelt bűncselekmények regisztrált bűncselekményekhez viszonyított aránya** a 2016. évben befejezett nyomozásokban összesen 1,9 %-kal csökkent a 2015-ös évhez képest. Arányuk 11,2 %-ról 9,2 %-ra esett vissza.

Megyénkben a közterületen elkövetett, kiemelten kezelt bűncselekmények regisztrált bűncselekményekhez viszonyított aránya a 2010. évtől a 2016. évig ingadozó tendenciát mutatott.

Összefoglalásként megállapítható, hogy **Tolna megyére továbbra sem jellemző a klasszikus értelemben vett szervezett bűnözéssel összefüggésbe hozható bűncselekmények jelenléte**, emellett a jelentős tárgyi súlyú erőszakos és garázda jellegű jogsértések nagy számú elterjedésétől a későbbiekben sem kell tartani.

Nem jellemző továbbá területünkön a szervezett bűnelkövetés sem, ugyanakkor egyre gyakoribb, a szervezett jellegű tükröző bűnelkövetői csoportok kialakulása, akik a cselekményeket oly módon hajtják (hajtatják) végre, hogy az egyes elkövetőket, azok tevékenységét a büntetőeljárás során nem lehet összekapcsolni.

A kábítószerrel, új pszichoaktív anyaggal kapcsolatban az a tendencia létszik elterjedni, hogy a korábbi, viszonylag alacsony számú terjesztő helyébe – az internetes kommunikációnak, és a könnyebb terjesztői lehetőségeknek (csomagküldés) köszönhetően – több kisebb, lokálisan működő kábítószerterjesztő személy lépett.

Eredmény ugyanakkor, hogy a pszichoaktív anyagot előállító, sok esetben mindenféle vegyész szakmai előképzettség nélküli személyek álltak ezen tevékenységüktől, így a természetszerűleg jelentős veszélyforrást hordozó cselekmények háttérbe szorultak. A hagyományos kábítószerre történő visszarendeződés miatt a korábbi bizonyítási nehézségek kis mértékben csökkentek.

Az elmúlt évtized infrastrukturális fejlesztései –a Szekszárd közelében lévő Duna híd, M6 autópálya, M9 autópálya -nem gyakoroltak jelentős negatív hatást a bűnügyi operatív helyzetre. A gyorsforgalmi autópályák nyomvonala a Paksi, illetve a Szekszárdi Rendőrkapitányság illetékességi területén áthaladva növelte ugyan az utazó bűnözők mobilitását, de csak elenyésző számban következett be az autópályán, illetve azzal összefüggésben bűncselekmény.

Szekszárd megyei jogú város bűnügyi, közbiztonsági helyzete

A **Szekszárdi Rendőrkapitányság** 2016-ban is az előző évekhez hasonlóan a társadalmi elvárásoknak megfelelően, a **Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság, és az önkormányzatok által támasztott követelményeknek eleget téve végezte tevékenységét.** A kapitányságon dolgozók minden szakterületen, tudásuk legjavát nyújtva járultak hozzá a rendőrség fő feladataihoz, - a közrend, és a belső rend védelméhez. Ennek keretében a bűncselekmények számának csökkentése, az elkövetett bűncselekmények sikeres felderítése, a közterületek rendjének fenntartása, a biztonságos közlekedés

rendőri eszközökkel történő segítése, a szabálysértések megelőzése és szankcionálása, a színvonalas engedélyügyi tevékenység megvalósítása a fő irányvonal.

A Szekszárdi Rendőrkapitányság illetékességi területén a **regisztrált bűncselekmények száma** a tavalyi évben csökkent, ez 7 %-os változást jelent. A bűncselekmények számának alakulását folyamatában tekintve, 5 év távlatában – a 2014-es év kivételével – folyamatos csökkenés mutatható ki.

Kapitányságunk illetékességi területén a **közterületen elkövetett bűncselekmények száma 9 %-kal csökkent**. A közterületen elkövetett, kiemelten kezelt bűnesetek száma pedig 17 %-kal mérséklődött.

A regisztrált bűncselekmények 100 ezer lakosra vetített aránya továbbra is csökkenést mutat, mely 4%. –os, a 2015-ben kimutatotthoz képest.

A kiemelten kezelt bűncselekmények körébe az a 14 jogsértés tartozik, amelyek a lakosság szubjektív közbiztonság-érzetét leginkább befolyásolják. A Szekszárdi Rendőrkapitányság vonatkozásában ez 17 %-os csökkenést jelent.

Illetékességi területünkön a regisztrált, kiemelten kezelt bűncselekmények főbb jellemzői a következők szerint foglalhatók össze. A testi sértések számában csökkenés tapasztalható, a megelőző év 134 esetéhez képest 2016-ban 119 eset történt. Ezen belül a súlyos testi sértések száma szintén csökkent, 72-ről 66-ra. A garázdaságok száma 2016-ban is és 2015-ben is 45 volt.

Az ügyszám csökkenés legnagyobb mértékben a vagyon elleni bűncselekmények vonatkozásában figyelhető meg. Kiemelkedő mértékű a csökkenés a lopások számát tekintve, ugyanis az 992-ről 777-re változott.

A rablások száma ugyanakkor nem módosult, 2015-ben és 2016-ban egyaránt 6-6 eset történt.

A fenti tendenciák megfigyelhetőek Szekszárd városában elkövetett bűncselekmények vonatkozásában is. Ezen adatokat az alábbi táblázatok szemléltetik.

	Rongálás	Garázdaság	Testi sértés	Súlyos testi sértés	Kiskorú veszélyeztetése
2014	22	32	38	24	-
2015	35	28	67	31	4
2016	33	31	67	35	6

	Lopás	Lakásbetörés	Kifosztás	Rablás
2014	516	91	3	6
2015	530	92	1	5
2016	397	57	1	6

	Összes rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmény	Közterületen elkövetett bűncselekmények	Közterületen elkövetett kiemelt bűncselekmények	Kiemelten kezelt bűncselekmények
2014	1896	234	118	629
2015	1079	220	129	674
2016	1075	193	111	553

/ Rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények száma az elkövetés helye szerinti bontásban az ENyÜBS adatok alapján /

III. A bűnmegelőzés szereplői

A bűnmegelőzés az egész társadalom közügye. A bűnmegelőzésben az állami szervezeteken kívül önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, a gazdaság szereplői, tágabban fókuszban a családok és maguk az állampolgárok vesznek részt.

A bűnmegelőzés akkor sikeres, ha a szereplők mindent megtesznek az áldozattá és az elkövetővé válás megelőzéséért, a bűnalkalmak csökkentéséért és a bűnismétlés megelőzéséért.

A bűnmegelőzési tevékenység résztvevői, többek között:

rendőrség, büntető-igazságszolgáltatás, önkormányzatok, nevelési-oktatási intézmények, gyermekvédelmi intézményrendszer, családsegítő szolgálatok, egészségügyi ellátórendszer, Igazságügyi Szolgálatok, büntetés-végrehajtási szervezet, egyházak, civilszervezetek, polgárőr egyesületek, kulturális intézmények, sportegyesületek, gazdasági élet szereplői, családok, a társadalom egyes tagjai

IV. Beavatkozási területek, célok, intézkedések a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia / 1744/2013 (X. 17.) Kormány Határozat / alapján

A közbiztonság fokozása, az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének javítása, a bűnözést eredményező folyamatok kontrollálása, valamint a bűnözés mennyiségi csökkentése csak átfogó célkitűzések meghatározásával valósítható meg. A legfontosabb célkitűzéseket specifikus célkitűzések elérésével lehet konkretizálni.

A prioritások és az azokon belül található beavatkozási területek adják azt a keretrendszert, amelyben a konkrét feladatként jelentkező intézkedések definiálhatók. A stratégia tíz éves időtávja alatt kétfévente az egyes beavatkozási területeken új megvalósítandó intézkedések határozhatóak meg, a már meglévők módosíthatóak, alapvetően megváltoztathatóak, vagy törölhetőek. A stratégia az egyes beavatkozási területeket követően tartalmazza az első időszakra, tehát a 2013–2015-re vonatkozó intézkedési tervet is, vagyis mindazon intézkedést, amelyeket ebben az időintervallumban kell végrehajtani, vagy végrehajtásuk előkészítését ekkor kell megkezdeni.

1. Településbiztonság fokozása

Beavatkozási területek:

- Közösségi rendészet megteremtése
- Bűnmegelőzés építészeti eszközökkel
- Külterületeken élők biztonságának fokozása
- Vagyonvédelem

1.1 Közösségi rendészet megteremtése

A közösségi rendészet a közösségek biztonságának megteremtése érdekében végzett tevékenység. Része annak a rendőrség által végzett rendészeti munkának, amelynek fő célja a közbiztonság megteremtése és fenntartása. A közösségi rendészeti tevékenység az adott település rendőrségének olyan működése, amely ezen új filozófia alapján törekszik a helyi közösség legszélesebb körének bevonásával a közbiztonság és a biztonságérzet megteremtésére, a rendőrség és lakosság közötti bizalom kialakítására, ezáltal is az életminőség javítására.

A rendőrség feladatai a közösségi rendészet megteremtése érdekében:

- a helyi közösség biztonságérzetének megteremtése
- kölcsönös bizalom kialakítása a helyi közösség tagjaival
- helyi közbiztonság megteremtése

A település feladatai a közösségi rendszet megteremtése érdekében:

- fel kell mérni a lakosság biztonságát közvetlenül fenyegető veszélyeket
- erősíteni az együttműködést a biztonság fenntartásában és erősítésében szerepet vállalók között (Polgárőrség, városi rendészet, mezőőrség stb.)

1.2. Vagyonvédelem

A tulajdonhoz való jog a modern demokráciák egyik alappillére. Az állampolgárok tulajdonának védelme közhatalmi eszközökkel az állam egyik alapvető feladata, ugyanakkor az állam nem lehet kizárólagosan felelős a tulajdon garantálásában. A viktimológia által bizonyított, hogy a bűncselekmények egy részében a sértett maga is „közreműködik” azzal, hogy valamilyen módon lehetővé teszi, vagy megkönnyíti annak végrehajtását.

A betörésekkel veszélyeztetett ingatlanok (**elkövetés tárgya**) az elmúlt évben (71,6 %) esetben lakás, családi ház, lakóingatlan, (17,3 %) esetben tanya, pince, hétvégi ház, (11,1 %) esetben pedig tároló, műhely, valamint egyéb helyiség volt.

Az eltulajdonított értékek között a leggyakoribbak a műszaki cikkek, a készpénz és az ékszerek. A lakások, családi házak sérelmére elkövetett betörések során szinte kizárólag csak ezeket az értékeket viszik el az elkövetők.

Az elkövetési módszerekre továbbra is kevésbé jellemző a kifinomultság, leginkább a nyílászárók durva, roncsolásos nyitásával (befeszítés, betörés), lakatlevágással, lefeszítéssel jutnak be az elkövetők a helyszínekre. Az elkövetők viszonylag ritkán alkalmaztak tudást igénylő, kevésbé drasztikus módszert, mint például a zárfésűt.

Az elkövetők óvatosságára utal, hogy a helyszínek egyedi azonosításra alkalmas nyomokat ritkán hordoznak, a kesztyűben, tömegesen használt cipőben, maszkban, sálban történő elkövetés mindennaposnak tekinthető, így az elkövetők büntetőjogi felelősségét kizárólagosan tárgyi bizonyítási eszközök útján ritkán sikerül megállapítani, a személyi bizonyítékok nélkül az eljárás sikere kétséges. Felderítést nehezítő tényezők közé tartozik, hogy a bűncselekmények során szinte kizárólag készpénzt, ékszert és műszaki cikkeket visznek el a könnyebb értékesítés és felhasználás érdekében. Az internetes oldalakon (Expressz, Vatera, Tesz-vesz, Apród, stb.) történő egyre elterjedtebb értékesítés ellenőrzése a jelenlegi szervezeti és infrastruktúrával szinte lehetetlen.

Intézkedések a vagyon elleni bűncselekmények számának csökkentésére:

- a településen ismertté vált vagyon elleni bűncselekmények száma
- elkövetési magatartások
- sértetti kör
- eltulajdonított értékek
- esetleges sértetti közrehatás

A megelőzés lehetőségei:

- objektumvédelem erősítése (zárak, kerítések, biztonságtechnika, stb.)
- a potenciális sértetti kör érzékenységének növelése (tájékoztatók, írott és elektronikus sajtó stb.)
- polgárőrség aktivitásának fokozása
- a rendőrség fokozott jelenléte

2. Gyermek- és ifjúságvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem, a fiatalok nevelése annak érdekében, hogy a társadalom hasznos tagjaivá váljanak, az egész társadalom és az állam egyik legfontosabb és legalapvetőbb feladata és értéke. A gyermek és ifjúságvédelem célcsoportját a 0-24 éves korú gyermekek és fiatalok alkotják. Ez a korcsoport kiemelten veszélyeztetett, ezért a stratégia kiemelten fókuszál a tagjaira. A gyermek- és ifjúságvédelem területén elsődlegesen fontos szerepet játszanak az úgynevezett nevelési és kulturális színterek, amelyeknek elengedhetetlen szerepe van a fiatalok védelmében, a védelmi mechanizmusaik kialakításában, az erkölcsi normák közvetítésében, az emberré válásban, a jogkövető magatartás kialakításában. Ezek a család, a nevelési-oktatási intézmények és a hasznos szabadidő-eltöltés színterei. A legszervezettebben és leghatékonyabban a nevelési-oktatási intézmények színterén lehet olyan beavatkozási pontot kialakítani, amely hosszú távon hat, amennyiben amennyiben tudatosan célozza meg a fiatalok elkövetővé és áldozattá válásának megelőzését.

Beavatkozási területek:

- Megelőző vagyonvédelem,
- Hasznos szabadidő-eltöltés
- Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése
- Szenvedélybetegségek megelőzése, alkohol- és drogreprevenció
- A média és az internet veszélyei

2.1 Megelőző vagyonvédelem:

A gyermek és a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények legnagyobb részét (70-80%-át) a vagyon elleni támadások adják. Ezek főként lopások és betöréses lopások. Emelkedést mutat az erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények aránya. (garázdaság, testi sértés, rablás.)

Általános megállapítások:

- a fiatalok jellemzően egy vagy több társal (barátok) követnek el vagyon elleni bűncselekményeket
- sok esetben laza a családi kötődés
- nagy baráti társaság, élettér az utca, bevásárlóközpont
- az elkövető fiatalok értékrendje eltér a korosztályétól
- problémakezelésben jellemző az erőszak

Feladatok:

- Az érintett korosztályokhoz tartozók részére el kell juttatni a megelőző vagyonvédelemmel kapcsolatos legfontosabb információkat.
- A pedagógusokat el kell látni a legfontosabb – a bűncselekmények megelőzését szolgáló – információval.
- Erősíteni kell a szülők tanárok együttműködését a sikeres megelőzés érdekében.

Hasznos szabadidő-eltöltés:

- sportolási lehetőségek feltérképezése
- kulturális programok
- nyári táborok

2.2 Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése

Az agresszív magatartás természetes leküzdése, féken tartása tanulási folyamat eredménye. Az erőszakot egyetlen egy közösség, szervezet sem képes önmagában kezelni. A feladat, a felelősség közös.

A fiatalok által elkövetett erőszakos cselekmények jellemzően:

- garázdaság (verekedések iskolában, nyilvános helyeken)
- szándékos rongálás (értelmetlen károkozás)

A fiatalok egy csoportjában elterjedt egy olyan szemlélet, amely a fizikai rátermettséget, ügyességet, merészséget, ravaszságot a külső korlátok semmibe vételét értékeli és becsüli

Iskolai erőszak, agresszió a diákközösségekben

„ A konfliktusok forrása abban rejti, hogy a fiatalok otthon nem látnak pozitív példákat, a durva agresszív mintákat többnyire a médiából kapják, amely zúdítja rájuk a nyers erőszakot. Ráadásul a napjainkat jellemző nyomor, a munkanélküliség, a kilátástalanság mindehhez előkészíti a talajt” (egy iskolai jelentés)

Tények:

- diákközösségekben gyakori a verbális agresszió,
- a valamilyen okból kiszemelték zaklatása a pszichoterror (mobbing),
- esetenként tapasztalhatók iskolai agresszió szélsőséges megnyilvánulásai

2.3 Szenvedélybetegségek megelőzése, alkohol és drogprevenció

Kutatási eredmények:

- a megkérdezett fiatalok 61 %-a vallotta azt, hogy életében legalább egyszer ittas állapotba került,
- nemek között nem volt jelentős eltérés a részegség tekintetében,
- az első alkoholfogyasztás 12-14 éves életkorban (sör, bor) történik meg,
- a megkérdezettek negyede a szüleivel ivott,
- az alkoholfogyasztás mértéke és gyakorisága nem mutatott jelentős eltérést egyes iskolatípusok között, de legtöbbször az ipari szakképzőkben és a szakközépiskolákban fogyasztottak alkoholt.

Kábítószeres és egyéb stimulánsok

Az otthon kapott vagy átvett stabil értékrend híján a fiatalok az ifjúsági szubkultúrában keresik identitásukat, és ott gyakran alkoholt, esetleg kábítószerrel fogyasztanak és hajlandók a „kisebnek” tekintett szabályszegések akár csoportos elkövetésére is.

Kutatási eredmények:

- A megkérdezett fiúk 57,2%-a, a lányok 42,8%-a kábítószeres,
- A drogfogyasztók aránya a szakiskolákban a legmagasabb, szakközépiskolákban és gimnáziumban kevesebben próbálták ki a kábítószerrel,
- Az első fogyasztás időpontja 13-14 éves életkorban (speed, marihuána),
- A drogfogyasztás a szórakozáshoz kapcsolódik, a fogyasztók 42,3%-a rendszeresen jár szórakozóhelyre,
- A kemény drogokat fogyasztók kisebb hányada jár szórakozóhelyre – náluk a fogyasztás a kizárólagos motiváció.

2.4 A média és az internet veszélyei

Korunk elengedhetetlen információforrása a média és az internet, melynek használata mind az elkövetővé mind az áldozattá válás szempontjából kiemelkedő kockázatot jelent. A közösségi portálok használata nemcsak vonzó a fiatalok körében, hanem közösségi életük nagy része ebben a kibertérben játszódik. Amennyiben nem ismerik meg, hogy honnan és milyen veszélyek leselkednek rájuk nem várható el tőlük, hogy el tudják kerülni a veszélyeket.

3. A bűncselekmények áldozatainak segítése, az áldozattá válás megelőzése

A kriminálpolitika napjainkra már felismerte, hogy az elkövetők alapvető emberi jogainak betartása mellett az áldozatok jogait is biztosítani kell. Az állam áldozatpolitikai feladatai, ezen belül áldozatsegítési kötelezettsége is, egyrészt az állami büntetőhatalom monopóliumából, másrészt a bűnmegelőzés alapjogi céljából és az állam azon kötelezettségéből ered, amely szerint az alapvető jogok tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelezettsége. Az állam alapjogvédelmi kötelezettsége magában foglalja, hogy pozitív intézkedésekkel gondoskodik az érvényesülésükhöz szükséges feltételek kialakításáról. Az állam nem lehet tétlen az olyan helyzetekkel szemben, amelyek az alapjogokat sértik, ilyen esetekben az összes rendelkezésér álló eszközzel, mindig fel kell lépnie.

Tolna megye az áldozatvédelem területén 2013-14-ben olyan szervezeti és működési rendet alakított ki, amely hatékonyságát és eredményeit tekintve országosan is egyedül álló. Megyénk 5 rendőrkapitányságán két-két áldozatsegítő munkatársat foglalkoztatunk. A 10 munkatársból 5 roma származású, ez a projekt egyik különlegessége is. Köztudott, hogy a romák nagy számban érintettek sértettként a büntető eljárásokban, valamint az is, hogy egyes ügyekben a roma származásúak könnyebben elmondják problémáikat, ha szintén roma származású az, aki eljár esetükben. Az eltelt idő igazolta elvárásokat, a roma munkatársak bevonása elősegíti a diszkrimináció enyhítését.

Beavatkozási területek:

- az áldozattá válás megelőzése,
- a másodlagos viktimizáció elkerülése,

3.1. Áldozattá válás megelőzése

Az áldozattá válás megelőzéséhez elengedhetetlen a szükséges információk eljuttatása az állampolgárokhoz. Kiemelten kell kezelni azokat a csoportokat, amelyek fizikai, pszichikai állapotuk miatt is fokozottan veszélyeztetettek, mint például a gyerekek, időskorú, magányosan, elszigetelten élő személyek, nők, stb. Ezen tevékenység minél gyakrabban, minőségi tájékoztatást kell adni az érintetteknek, illetve érzékenyíteni a problémával kapcsolatos a környezetükben élők, hozzátartozókat.

3.2. A másodlagos viktimizáció elkerülése

Másodlagos viktimizáció esetén a sérelem nem a bűncselekmény közvetlen eredménye, azt az áldozatoknak a hatóságok, illetve a vele kapcsolatba kerülők nem megfelelő viszonyulása okozza. Sok áldozat ugyanis kétszer sérül, először, mint a bűncselekmény, másodszer, mint az igazságszolgáltatási rendszer áldozata. A szekunder károsodás sok esetben súlyosabb lehet, mint a primer. A cél az, hogy a bűncselekményt követően az igazságszolgáltatási rendszer résztvevői, a rehabilitációt végzők újból már ne viktimizálják az áldozatot. Ennek megelőzésében alapvetően fontos az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szervek, szervezetek (rendőrség, ügyészség, bíróság, közigazgatás, egészségügy) szerepe, valamint a bűncselekmény elszenvetőjének megfelelő rehabilitációja. A másodlagos viktimizáció csökkentése növeli az állampolgárok hatóságokba vetett bizalmát, együttműködési hajlandóságát, ugyanakkor csökkenti a bűnözéstől való félelmet.

Intézkedések az időskorúak védelmében

Az időskorúak életkori, fizikai, mentális sajátosságaikból és a társadalomban betöltött szerepüknél fogva az átlagnál sérülékenyebbek, kiszolgáltatottabbak, mindazon által a gyermekeknek és a fiataloknak való példamutatással összefüggésben aktivitásuk kiaknázható tőkét rejt.

Mindezek miatt a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia valamint Szekszárd megyei jogú város stratégiája is valamennyi prioritásban előtérbe helyezi az idősek védelmét, segítségét, lehetséges bevonásukat a bűnmegelőzési programokba.

